

Serdar Arat'ın resim sergisi ay sonuna kadar İstanbul Galeri Nev'de

Suskunluk ve gerilim iç içe

Boğaziçi Üniversitesi'nden sonra 1980'de New York'a giden Arat, 1984'e kadar hem bulaşıklık yaptı hem de resim eğitimi gördü. Arat, 80'lerin akımlarının dışında kalmayı seçen, yaşadığı dönemin olaylarına özenli bir tavırla yaklaşan bir sanatçı.

BERAL MADRA

Avrupa ve ABD'de yaşayan, kişisel ve karma sergilerle kendilerini kanıtlama yolunda olan birçok genç sanatçının adını duyuyoruz. Onları tanımamızın en kolay yolu, Türkiye'ye gelip sergi açmaları. Gerçekten de bu konuda özen ve titizlik gösteriyor bu sanatçılar. Geçen yıl Esin Okçu (Fransa), Zeki Aslan, Tamer Serbay (Almanya) ilgi çekici sergilerle kendilerini tanıttılar. Yaklaşık on yıldır ABD'de yaşayan Serdar Arat da Galeri Nev'deki sergisiyle tanımayı başlayacağımız, bundan böyle adını duyacağımız bir sanatçı olarak karşımıza çıkıyor.

Arat'ın sergisinde Belçika keteni üstüne akrilikle yapılmış bir dizi üç boyutlu resim ve el yapması kâğıt üstüne özgünbaskı, suluboya, mürekkep ve üç boyutlu nesnelere yapılmış resimler yer alıyor. Ayrıca bir gravür de özel olarak bu sergi için hazırlanmış.

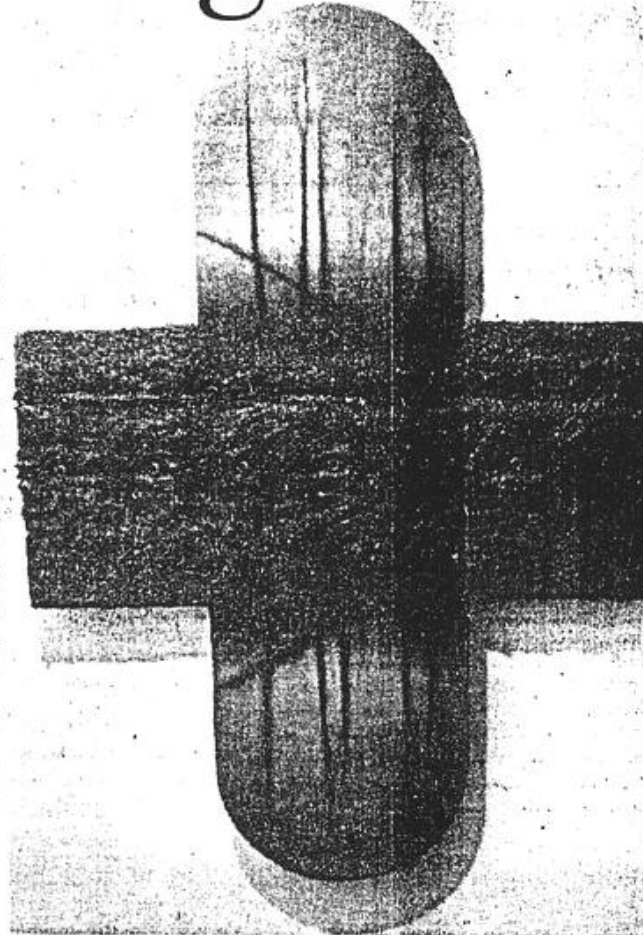
Arat'ın on yıllık sanat geçmişinde önce siyah-beyaz soyut bir dönem, daha sonra gittikçe gerçeğe dayalı resimler ve son dönemde de üç boyutlu resimlerin birikimi var. Özellikle litografi ve gravürler, sanatçının çalışmalarının temelini oluşturuyor. Arat, düşünce sürecinden üretime geçişte özgünbaskı ile çabuk ve etkin sonuçlar alabildiğini, erişmek istediği sonuçları ısrarlı bir özgünbaskı çalışma-

ş ertesinde elde ettiğini belirtiyor.

Arat'ın resimlerinde tual kapalı ya da açık bir kemere dönüştürülmüş. Burada sanatçı, ön yüzey-arka yüzey, resmin kapladığı yüzey-resmin kendi mekânının yüzeyi, dış-ıç hesaplaşmasına giriyor ve kendi geleneğinden bir simgeyi (kemer) kullanıyor. Bu mekânın içine, özünü doğadan alan bir resim yerleşiyor. Sanatçının kendi anlayışı ve gelenekseli güncelleştirme isteğiyle yarattığı bu imgeye yabancı bir öge üçüncü boyut olarak katılıyor. Üçüncü öge küçük bir metal havalandırma kapağı, plastik bir maddeyle yapılmış geometrik biçimli bir doku ya da bakır boru parçaları ile yaratılıyor.

Bu denli değişik biçim, doku ve malzemenin oluşmasına karşın, bu resimlerde hem alışılmamış bir yalnlık, dinginlik, suskunluk, hem de beklenmedik kesinlikte bir gerilim yaşanıyor.

Sanat tarihini derinlemesine bilmek, kendi kendisiyle hesaplaşmak, başka sanatçıların yapıtlarını sürekli izlemek, bütün bu etkileri özümsemek, başlangıçtan bu yana kendi geçirdiği gelişmeleri irdedelemek, Arat'ın sanat anlayışının altyapısını oluşturuyor. Ülkesinden uzakta, sert gerçeklerin ege- men olduğu New York sanat ortamında kendini kanıtlamanın zorluğu, onu belirli bir suskunluğa itmiş olabilir. Belki de bu, ken-

AKIS-REFLECTION — Serdar Arat'ın resimlerinde tual, kapalı ya da açık bir kemere dönüştürülmüş. Sanatçının sergisinde yer alan "Akis-Reflection" adlı çalışması da bunun örneklerinden biri. (Fotograf: Uğur Günyüz)

di ülkesiyle olan ilişkinin sessizliğidir.

Ancak biz Arat'ın resimlerinde ki somut değerler ve değinmelere eğilmeliyiz. Resimlerde iki karşıt

düşünce birleşiyor: Romantizm ve gerçekçilik. Romantizm, geçmişe ve doğaya özlem yüklü olmak, yaşadığımız dönemin çoğu kez umutsuzluk veren koşulları için

de güzeli ve umudu aramak gibi isteklerden doğabilir. Arat, bu isteğini geçen yüzyılın romantizminden doğrudan doğruya bir alıntıyla belirginleştiriyor. 18. yüzyıl köktencilikine karşı çıkış olan romantizmi bilinçli olarak seçiyor. Gökyüzü, deniz, yağmur, o dönemin C. Friedrich, Schinkel, Böcklin gibi ressamlarının doğa görüntülerinden izlenim ve alıntılar taşıyor. Bu noktadan yaşadığı dönemin gerçeğine ulaşmak için Arat, dada ve sürrealizm alanından geçiyor.

Böcklin'den etkilendiğini bildiğimiz Dalí gibi Arat da mekânsal bir uyumsuzluk, tedirginlik, bozuculuk, derinliklerin beklenmedik değişikliğini kullanıyor, bir "burası ve orası" dünyası yaratıyor. Bu iki dünya arasındaki ayrımı bugüne ve günlük yaşama ait nesnelere, romantizme tam ters düşen bir bozmayla yapıyor. Özellikle endüstri tasarımı ürünü olan; daha doğrusu başka bir alanda estetiği kanıtlanmış yabancı bir nesnenin bu dünya içine girişi, çoğu kez sanat yapıtıdan beklediğimiz o keskin bıçak vuruşu gibi irkilmeyi sağlıyor. "Burada ve Orada"yı ayıran gerilim, birbirine karşıt yaşam çevreleri, koşulların bunaltıcılığı, yalıtılmışlığı, doyumsuzluk ve çaresizlik içeriyor, ama bugünün gerçeklerini de onaylıyor.

Geleneksel doğa resmini yeğleyenler bu sergide, bu tür resmin yüzyılın sonundaki yorumuyla karşılaşacak. Güncel resmi yeğleyenler ise New York sanat ortamının 80'li yıllar yeni ekspresyonizmi ve neo-geo fırtınası dışında kalmayı seçen, yaşadığı dönemin olgularına soğukkanlı ve özenli bir tavırla yaklaşan bir sanatçıyı izleyecek.